

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/65/2018
Identifikačné číslo spisu: 5117010012
Dátum vydania rozhodnutia: 18.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5117010012.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného X. Z. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák. o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Žilina z 05. decembra 2017, sp. zn. 1T/1/2017 na neverejnom zasadnutí konanom 18. októbra 2018 s verejným vyhlásením rozsudku, podľa § 382a Tr. por., § 386 ods. 1 a ods. 2 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. takto

rozhodol:

uznesením Okresného súdu Žilina z 05. decembra 2017, sp. zn. 1 T/1/2017,

bol porušený zákon

v ustanovení § 38 ods. 1 písm. c) Tr. por. v neprospech obvineného X. Z..

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie okresného súdu sa zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutie, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Žilina sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina uznesením z 05. decembra 2017, sp. zn. 1T/1/2017 na verejnom zasadnutí bez prítomnosti obhajcu odsúdeného podľa § 419 ods. 1 Tr. por. z dôvodu § 52 ods. 1 Tr. zák. vyslovil, že odsúdený X. Z., nar. XX. XX. XXXX v Ž., trvale bytom Ž., prechodne bytom Z. č. XXX, Ž. - O., v tom čase vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS G. v inej trestnej veci sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom uloženým mu rozsudkom Okresného súdu Žilina z 25. januára 2016,

sp. zn. 1T/1/2017-219 právoplatným 25. januára 2016 neosvedčil a nariadil mu výkon trestu odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Podľa § 419 ods. 4 Tr. por., § 52 ods. 5 Tr. zák. § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. odsúdeného X. Z. na výkon trestu odňatia slobody zaradil do Ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len dovolateľ).

V odôvodnení podaného dovolania zhrnul už skôr uvedené skutočnosti týkajúce sa dovolaním napadnutého uznesenia okresného súdu a uviedol, že tomuto uzneseniu predchádzalo konanie v ktorom bola na verejnom zasadnutí 25. januára 2017 podľa § 334 ods. 1, ods. 4 Tr. por. rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 1T/1/2017 schválená dohoda o vine a treste medzi obvineným a prokurátorkou okresnej prokuratúry. Rozsudkom bol obvinený uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák. za čo mu bol podľa § 208 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 roky. Podľa § 51 ods. 1, § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. bol výkon trestu obvinenému podmiennečne odložený a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba s probačným dohľadom nad jeho správaním v trvaní 3 roky. Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. súd obvinenému uložil povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom. Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. súd uložil obvinenému obmedzenie spočívajúce v zákaze používania alkoholických nápojov počas plynutia skúšobnej doby. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák., § 74 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Dňa 29. júna 2017 stála služba OO PZ Žilina - západ okresnému súdu oznámila, že obvinený porušil v posudzovanej trestnej veci obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia s probačným dohľadom, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Žilina z 25. januára 2017, sp. zn. 1T/1/2017.

Dňa 10. júla 2017 a následne 12. septembra 2017 probačná a mediačná úradníčka zaslala v trestnej veci obvineného okresnému súdu príbežné správy z probácie, z ktorých vyplynulo, že obvinený porušil povinnosti vyplývajúce z probácie.

Samosudca určil termín verejného zasadnutia v predmetnej trestnej veci na 05. december 2017 a súčasne požiadal prokuratúru o súhlas s eskortou, pretože obvinený bol v tom čase už vo väzbe v inej trestnej veci.

Na verejnom zasadnutí samosudca však napriek skutočnosti, že obvinený bol vo väzbe v inej trestnej veci neaplikoval režim povinnej obhajoby vyplývajúcej z § 38 ods. 1 písm. c) Tr. por. a o neosvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia s probačným dohľadom rozhodol bez prítomnosti obhajcu obvineného.

Upriamiac pozornosť na ustanovenie § 38 ods. 1 písm. c) Tr. por. z ktorého vyplýva, že vo vykonávacom konaní, v ktorom súd rozhoduje na verejnom zasadnutí, musí mať obvinený obhajcu, ak je vo väzbe dovolateľ konštatoval, že je zrejme, že uznesením Okresného súdu Žilina z 05. decembra 2017, sp. zn. 1T/1/2017 a konaním, ktoré mu predchádzalo, došlo k porušeniu zákona v ustanoveniach § 38 ods. 1 písm. c), § 419 ods. 1 Tr. por., ktoré zodpovedajú zákonnému vymedzeniu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 2 Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky

1/ podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Okresného súdu Žilina z 05. decembra 2017, sp. zn. 1T/1/2017 (právoplatným v ten istý deň), bol porušený zákon v ustanoveniach § 38 ods. 1 písm. c), § 419 ods. 1 Tr. por.,

2/ podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie Okresného súdu Žilina z 05. decembra 2017, sp. zn. 1T/1/2017 zrušil, a zrušil aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad,

3/ podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Žilina prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie dovolateľa doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina sa v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu s týmto v podstate v celom rozsahu stotožnila a najvyššiemu súdu navrhla, aby o podanom dovolaní rozhodol spôsobom v ňom uvedeným.

Obvinený ani jemu ustanovená obhajkyňa k dovolaniu dovolateľa žiadne stanovisko nezaujali.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po oboznámení sa s predloženým spisom a obsahom dovolania zistil, že dovolanie dovolateľa proti napadnutému právoplatnému uzneseniu okresného súdu je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por., § 371 ods. 2 § 372 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 Tr. por. ani podľa § 392 ods. 1 Tr. por.

Zároveň dospel k záveru, že dôvod dovolania podaného v prospech obvineného uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zjavne preukázaný, a je teda zrejmé, že dovolateľom vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386, § 388 ods. 1 Tr. por. V zmysle § 382a Tr. por. preto o dovolaní obvineného rozhodol na neverejnom zasadnutí, na ktorom sa oboznámil s obsahom predloženého spisu so zameraním na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktorý je uvedený v dovolaní a ktorým je dovolací súd podľa § 385 ods. 1 Tr. por. viazaný.

Podľa § 382a Tr. por. dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší oči len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené

právo na obhajobu.

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

So zreteľom na uvedené možno preto konštatovať, že stav, kedy obvinený vo vykonávacom konaní, v ktorom súd rozhodoval na verejnom zasadnutí nemal obhajcu, ako to spoľahlivo vyplýva z predloženého spisu predstavuje zásadné porušenie práva obvineného na obhajcu, pretože obvinenému bolo odňaté základné právo kvalifikovaným spôsobom sa v tomto konaní brániť voči hrozbe premene trestu, čo sa zásadným spôsobom prejavilo na jeho postavení v trestnom konaní a tak neboli vytvorené podmienky pre úplné uplatnenie jeho procesných práv.

Na druhej strane je však potrebné konštatovať, že napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu zákona v ustanovení § 419 Tr. por. pretože okresný súd o tom, či sa obvinený osvedčil alebo či sa nariadi výkon trestu odňatia slobody rozhodol v súlade so zákonom na verejnom zasadnutí.

Povinnosťou okresného súdu bude o posudzovanej otázke opätovne rozhodnúť pri dodržaní všetkých zákonných ustanovení na ňu sa viažucich.

Na podklade týchto úvah rozhodol najvyšší súd spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.